

Resultatet af det amerikanske Beskyttelsessystem.

Efter J. E. Cairnes.

Af det tidligere her i Tidsskriftet anmeldte Værk af den nys afdøde Professor Cairnes omhandler den sidste Trediedel den internationale Handel. Efter at Forf. i de tre første Kapitler af dette Afsnit har nærmere prøvet og korrigeret den først af Ricardo opstillede, senere af St. Mill yderligere gennemførte Theori om Principerne for den internationale Handel, omhandler han i det fjerde Kapitel Frihandelen og Beskyttelsen, og undersøger derved særlig det Resultat, som Beskyttelsen har ført til i de nordamerikanske Fristater. Det Følgende er med enkelte smaa Forkortelser en Gjengivelse af denne lige saa interessante som lærerige Undersøgelse.

Beskyttelsessystemet, siger Forf., voxede naturligen frem af Handels-Balance- (Merkantil-) Systemet. De vare i Virkeligheden ikke saa meget forskellige Systemer som forskellige Sider af det samme System. Da Læren om Handelsbalancen begyndte at blive opgivet, blev Læren om Beskyttelsen efterhaanden sat i dens Sted ligesom for at sætte Stiver under den vaklende Bygning. Den førstes Øjemed var at berige Landet ved at drage de ædle Metaller til det, den sidstes at gjøre det Samme ved at opmuntre den indenlandske Industri; men de Midler, som

benyttedes, vare de samme, ligesom ogsaa det Synspunkt, hvorfra de to Theorier betragtede de kommercielle Problemer. Konsekvent gennemført maatte Handelsbalance-Systemet have tilintetgjort al udenlandsk Handel, siden den permanente gunstige Balance, som det tilsigtede at frembringe, notorisk umulig lader sig tilvejebringe; og konsekvent gennemført vilde Beskyttelsen gjøre en Ende, om ikke paa al udenlandsk Handel, saa i alt Fald paa den Del af samme, der forsyner os med Varer, som efter deres Natur kunne produceres i det beskyttede Land; thi Kvintessensen af denne Doktrin er at beskytte den indenlandske Industri ved at udelukke den fremmede Industris Frembringelser, hvorsomhelst disse konkurrere med Varer, som hin kan producere. Nutildags forsøge imidlertid Beskyttelsesmændene sjældent at udføre deres Doktrin i dens hele Strængthed, og istedenfor at kræve en absolut Udelukkelse af fremmede Produkter, nøjes de i Almindelighed med at forlange en saadan Grad af Beskyttelse, som — efter deres Sigende — behøves for at sætte den indenlandske Producent paa lige Fod med hans udenlandske Rivaler. Dersom sidstnævnte ikke besidde nogen Fordel fremfor den første, saa kan denne Virksomhed, som det hedder, «staa paa sine egne Ben,» og der kræves da ikke nogen Beskyttelsestold, men hvis den Fremmede besidder en Fordel, maa denne opvejes ved en tilsvarende Toldafgift. Enhver, der tilfulde har forstaaet Principerne for den internationale Handel og erkjendt den Basis, hvorpaa denne hviler, vil indse, at Doktrinen selv i denne tilsyneladende mindre fordringsfulde Form ganske vil komme ud paa Et med den tidligere Doktrin; thi den internationale Handel eksisterer jo netop kun, fordi der i nogle Lande er en større Lethed ved at producere visse

Varer end i andre; hvis derfor enhver Nation bestræber sig for at ophæve denne Forskjel overalt, hvor den kommer frem ved Hjælp af Toldpaalæg, der kunne opveje Overlegenheden, er det klart, at ogsaa dette konsekvent vilde føre til en Tilintetgjørelse af den udenlandske Handel. Dersom nu virkelig Lighed i Produktionsvilkaar kunde tilvejebringes ved en slig Udjævningsproces, og dersom Beskyttelsen kunde bevirke, at alle Varesorter blev producerede i alle Lande med samme Lethed som i det, hvor det produceres billigst, vilde der — endskjønt ogsaa dette vilde tilintetgjøre den udenlandske Handel — dog tale Noget for paa denne Maade at opnaa Lighed, selv om et saadant Ophør af den internationale Samhandel vilde medføre betydelige Tab i Henseende til den intellektuelle og moralske Udvikling, som følger af et saadant Samkvem imellem Nationerne. Men da Beskyttelsesmændene nu engang ikke ere i Stand at «udjævne opad», foreslaa de at udjævne nedefter, og søge at opnaa Ligheden paa samme Maade, som man ved et Væddeløb tilvejebringer Lighed i Vægt imellem Jockeyerne, nemlig ved at paalægge de paa Markedet konkurrerende Lande en saadan Vægt, som kan veje op imod deres særlige Fortrin i Produktionen. Saadan er den Handelspolitik, som nu, efter hvad det synes, vinder Bifald paa den anden Side af Atlanterhavet. Dog har maaske denne Bestræbelse efter at opofre netop det, der er Industriens og Handelens Formaal, for at fremme Ligheden, snarere en fransk end en amerikansk Oprindelse. For faa Aar siden blev der saaledes i *Revue des deux Mondes* fremsat en Theori, der i Væsenlig gik ud paa det Samme, i en omhyggelig udarbejdet Artikel af Mr. Alby, der tilsyneladende bar Præg af videnskabelig Skarphed, og i

ethvert Fald synes at have været skrevet med Dygtighed og Talent, siden den af Beskyttelsesmændene i de Forenede Stater blev hilset som en sejrrig Godtgjørelse af deres Paastande og selv hos dette Lands Frihandelsmænd fandt Anerkjendelse. Under disse Omstændigheder anser jeg det for rettest at hellige den af Mr. Alby givne Fremstilling af Beskyttelsens Væsen nogle Linjer.

Det Standpunkt, som Mr. Alby indtager, er det, at Beskyttelsesdoktrinen i Theorien er sund, endskjønt han maa indrømme, at det i gamle Lande som Frankrig ikke er muligt at gennemføre den helt, hvorfor han ogsaa billiger, at Frankrig i sin nærværende Tilstand har en modificeret Frihandel. Men den tilsyneladende Sejr, som Frihandelsmænd i Almindelighed i Debatten vinde over deres Modstandere, skyldes ifølge Mr. Albys Mening den Omstændighed, at Beskyttelsen fremstilles paa en ufuldstændig Maade og ikke gjøres til Gjenstand for en tilstrækkelig omfattende Betragtning. Frihandelsmændene angribe Systemet i Detail, hver enkelt Toldsats for sig, medens Beskyttelsens Styrke netop ligger i dens ensemble, i Systemet som en Helhed.

«Lad os t. Ex., siger Mr. Alby, betragte Mine-Industrien for sig: Enhver har Brug for Jern, og Jern produceres i Frankrig i et meget begrænset Antal Jernværker, og Frihandelsmændene sige da: «Jernets Pris er forhøjet som Følge af Toldafgiften paa fremmed Jern; er det nu retfærdigt, at 38 Millioner Franskmænd skulle betale mere for Jernet, end det vilde være værd, naar der ingen Told var, blot for at berige nogle faa Jernværksejere?» Der-
som vi blive staaende herved og betragte denne Sag isoleret for sig, er der ganske vist kun ét Svar at give. Med Undtagelse af Jernværksejerne ville Alle udraabe:

«Nej, det er ikke retfærdigt, det er et afskyeligt Monopol!» Meget vel; men lad os nu tage en anden Industriegren for os, t. Ex. Klædefabrikationen. Svaret vil da blive det samme — men med den Forskjel, at Klædefabrikanten nu vil vende sig til Jernværksejeren og sige: «Hvad har Du at klage over? Jeg betaler mer for dit Jern, end jeg behøvede at betale for Jern, om det indgik frit. Er det da ikke billigt, at Du betaler mere for mit Klæde, end Du behøvede at betale, hvis Klæde indgik frit!» Hertil vil den Anden Intet kunne svare. Men naar vi nu paa samme Maade gjennemgaa den hele Kreds af Producenter, bliver Omraadet for den tilsyneladende Uretfærdighed for hver ny Industri, vi tage med i Betragtning, bestandigt snævrere, indtil vi tilsidst ende med at finde os midt i en Kreds af Folk, der alle maa betale dyrere for hvad de købe, men til Gjengjæld lade Andre betale dyrere for hvad de sælge til dem. De have da ingen Grund til gjensidige Behrejdelse. Nu vel, dette er Beskyttelsessystemet i dets ensemble. Det er et Slags gjensidig Assurance imod fremmed Konkurrence, en Association, som omslutter hele Landet. Enhver samtykker i at betale alle de Varer, han behøver, med en Pris, der forhøjes ved Beløbet af Toldafgiften, paa den Betingelse, at han for sine egne Frembringelser paa Indlandets Markeder ligeledes faar en Pris, der er forhøjet med et tilsvarende Beløb, saa at Salget giver ham en virkelig Profit.»

Mr. Alby overser aabenbart det Faktum, at det alene er de Industriegrene, der arbejde under relativt ugunstige Vilkaar, der behøve Beskyttelse, og at det følgelig er umuligt nogetsteds i Verden eller paa noget som helst kommercielt Udviklingstrin at realisere det «ensemble»,

som han betragter med saa stor Tilfredsstillelse, eftersom der ikke gives noget Land, hvor alle Industrigrene ere lige gunstigt eller ugunstigt stillede. Hvorledes skulde t. Ex. Vinproducenterne eller Silkevæverne i Frankrig eller Bomuldsplanterne i Sydstaterne ved Mr. Albys System faa Erstatning for den Forhøjelse af Prisen, som bliver en Følge af Beskyttelsestolden paa andre Varer? Maaske ved at der i Frankrig blev lagt Told paa Indførselen af Vin og Silke, i Sydstaterne paa Indførsel af Bomuld?

Men lad os nu ogsaa se bort fra denne lille Mangel ved Systemet og for et Øjeblik antage, at alle Produktionsgrene i Frankrig trænge lige meget til Beskyttelse — saa vil Doktrinen vise sig i sin hele Absurditet. Dens Basis er jo nemlig den Paastand, at, naar blot Enhver i Egenskab af Producent modtager en saa meget højere Pris for sine Varer, end dets Pris under Frihandel vilde blive, som den, han i Egenskab af Konsument betaler for, hvad han forbruger, vil han intet Tab lide. Gaa vi ind paa dette Synspunkt, saa viser Beskyttelsen sig imidlertid simpelt hen blot at komme ud paa Et med en almindelig Værdiforringelse af Landets Penge. Alle Personer vilde modtage højere Pengebetaling end under Frihandel — og vilde atter tabe dette Overskud ved de lige saa meget forhøjede Priser paa andre Varer. Fordelen ved dette System vil derfor ikke ret indlyse for os.

Men dette er endnu ikke Alt. Mr. Alby synes at glemme, at den høje Pris, som Beskyttelsen sikrer de franske Producenter, jo bliver nødvendiggjort derved, at den Industri, som Beskyttelsen fremkalder og muliggjør, arbejder under vanskeligere Vilkaar end den udenlandske og med større Omkostninger end denne, og derfor skal holdes skadesløs ved den højere Pris. Franskmænd•til-

skyndes til at producere Jern fra Jernværker af ringere Kvalitet ved den høje Pris, der sikres dem ved den protektive Tarif. Noget Lignende gjælder om enhver beskyttende Toldsats, der virkelig opfylder sin Hensigt. Den forudsætter og medfører nødvendigvis en Produktion, der drives under ugunstigere Vilkaar end den, der ellers vilde tilbyde Franskmændene sine Produkter mod at faa Betaling i Vin eller Silke. Forudsat derfor, at Mr. Albys System virkelig lod sig gennemføre, vilde det praktiske Resultat deraf blive ikke blot simpelt hen en almindelig Stigning af Varepriserne, men en Forhøjelse af Produktionsomkostningerne — det vil sige af det Arbejde og den Anstrængelse, der udkræves til Frembringelsen af den franske Industris Produkter. Alle Franskmænd vilde blive nødsagede til at arbejde mere og opspare mere Kapital for at tilvejebringe den samme Mængde af Varer, som de nu konsumere. Men saa vilde der være opnaaet en lige-
lig Beskyttelse af Alle og Retfærdighedens Krav være fyldestgjort — ganske vist; men paa samme Maade, som Lighed i Gang og Bevægelser kunde tilvejebringes ved at hænge en efter den naturlige Hurtighed afpasset Vægt ved Alles Ben. Vægten vilde sikkert nok genere endel og bevirke, at Alle kom til at gaa langsommere — men efter Mr. Albys Mening vilde de jo dog nok engang naa deres Maal og Lighedens Krav være fyldestgjorte!

Saadan er Beskyttelsens Theori i dens mest almindelige Form, saaledes som den udvikles af en af dens seneste Fremstillere og akcepteres af det Land, i hvilket dens Indflydelse har Overhaand næsten i den Grad, at den ganske behersker Lovgivningen. Vi skulle nu betragte den lidt mere i det Enkelte. Som jeg har sagt, er det Standpunkt, som indtages i de Forenede Stater,

dette, at Beskyttelsen alene behøves og alene begjæres, hvor den amerikanske Industri er stillet ugunstigt i Sammenligning med Udlandets Industri af samme Art. Det Første, vi maa spørge om, bliver da: Hvilket er da det Kjendemærke, hvorved en saadan ugunstigere Stilling godtgjøres? Efter hvad Mr. Wells *) beretter, er Kjendemærket Produktionsomkostningerne, hvilke atter næsten udelukkende maales ved Arbejdslønnen, ansat i Penge. Maalt i Penge er Arbejdslønnen højere i de Forenede Stater end i Evropa, og derfor siger man, ere Produktionsomkostningerne højere der end her. Det er besynderligt, at de, der argumentere saaledes, ikke bemærke, at dette Argument beviser for meget. Den høje Arbejdsløn i de Forenede Stater er nemlig ikke ejendommelig for nogen enkelt Gren af Produktionen, men den forefindes i dem alle. Hvis derfor en høj Arbejdsløn er enstydig med høje Produktionsomkostninger, og dersom høje Produktionsomkostninger bevise Trangen til Beskyttelse, saa følger heraf, at Landmændene i Illinois og Bomuldsplanterne i Sydstaterne lige saa meget behøve Beskyttelse, som Bomuldsspinderne i Ny-England eller Jernværksejerne i Pensylvanien! Dersom de amerikanske Beskyttelsesmænd ikke anse det for nødvendigt at begjære Landmanden i Illinois beskyttet ved Toldafgifter imod hans engelske Rivalers Konkurrence, saa maa det være, fordi den høje Arbejdsløn i dette Tilfælde ikke er Bevis paa ugunstige Produktionsvilkaar og høje Produktionsomkostninger. Men naar høj Arbejdsløn og lave Produktionsomkostninger ere forenelige i Illinois, saa maa de ogsaa kunne være det i Ny-England og Pensylvanien; i

*) Jfr. Nationaløk. Tidssk. 2 Bd. S. 438

ethvert Tilfælde kunne de ikke ubetinget anses for Bevis paa høje Produktionsomkostninger. Ret besét, ere de endog netop det Modsatte, idet de ubetinget maa betragtes som Tegn paa gunstige Produktionsvilkaar og lave Omkostninger. Arbejdslønnen er høj, fordi Arbejdet her er mere produktivt end andetsteds, eller med andre Ord: fordi Produktionens Udbytte her er stort i Forhold til den anvendte Anstrængelse, det vil altsaa sige: fordi Produktionsomkostningerne ere lave. Den, der betragter denne Paastand som et Paradox, vil jeg bede om lidt nærmere at overveje hvad Grunden er til, at Arbejdet lønnes saa højt i Amerika. De ville da utvivlsomt indrømme, at Grunden hertil til Syvende og sidst maa søges alene i dets store Produktionskraft. Baade Kapitalister og Arbejdere faa et stort Udbytte i Amerika, fordi deres Virksomhed er meget produktiv. Det er den simple og aabenbare Kjendsgjerning, som Alle maa erkjende. Men hvad vil det sige, at en Virksomhed er meget produktiv, Andet end, at den giver et stort Udbytte i Forhold til den Anstrængelse, den kræver? Og hvad betyder atter dette Andet end lave Produktionsomkostninger, lave i Forhold til det Udbytte, Produktionen giver! Jeg maa derfor paa-staa, at den gjennemgaaende høje Arbejdsløn i Amerika istedetfor at godtgjøre, at Produktionsomkostningerne i Amerika ere højere end andetsteds tværtimod ere et Bevis paa, at Produktionsomkostningerne i Forhold til Produktionens Udbytte ere lave, det vil sige, at man der arbejder under gunstigere Vilkaar end andetsteds. Naar altsaa Amerikanerne begrunde deres Fordring paa Beskyttelse dermed, at Arbejdslønnen er højere der end andetsteds, saa vil dette i Virkeligheden sige, at de forlange Lovgivningens Beskyttelse imod fremmed Konkurrence, fordi

Naturen er mere rundhaandet med sine Gaver i Amerika end i Evropa.

Maaske vil man nu spørge: Men dersom det virkelig forholder sig saaledes, dersom den høje Arbejdsløn og Kapitalrente i Amerika virkelig er Bevis paa lave Produktionsomkostninger — hvorledes forklares da den ubestridelige Kjendsgjerning, at de Forenede Staters Industri-drivende ere ude af Stand til at konkurrere med England og andre evropæiske Lande paa de nevtrale Markeder, for saa vidt angaar Salget af visse vigtige Varesorter? Ingen vil paastaa, at Folk i Ny-England, Ny-York og Pensylvanien staa tilbage for noget andet Lands Arbejdere i Henseende til industriel Dygtighed. Hvorledes gaar det da til, at de, uagtet de have større industrielle Fordele end andre Folk, dog ere ude af Stand til at konkurrere med dem paa de almindelige Handelsmarkeder? Jeg skal ikke gaa uden om denne Indvending, men jeg maa dog først fastholde, at jeg ikke paastaar, at Produktionsomkostningerne i Amerika ere lave for alle Varer, som overhovedet lader sig producere der, men kun, at det er Tilfældet med en stor og meget vigtig Gruppe af Vareklasser. Men dernæst beder jeg Læserne at overveje, hvorledes det maa forstaaes, at Ny-England og Pennsylvanien ere ude af Stand til at konkurrere med t. Ex. Manchester og Sheffield i Fabrikationen af Bomuldstøj og Knivsmedevarer. Det kan nemlig alene forklares saaledes, at de ere ude af Stand til at konkurrere med disse, og dog faa den Arbejdsløn og Kapitalrente, som er den almindelige i Amerika. Dersom amerikanske Arbejdere og Kapitalister blot vilde være tilfredse med den Løn og den Rente, som er den almindelige i Storbritanien, indser jeg ikke, at der er noget som helst til

Hinder for, at de kunne faa fast Fod paa de Markeder, til hvilke Manchester og Sheffield sende deres Varer.

Og dette fører os til Kjærnepunktet i Sagen. Paa en stor Del af Industriens vide Omraade nyde de Forenede Staters Indbyggere i Sammenligning med Evropas overmaade store Fordele; paa en anden Del er deres Fortrin mindre afgjorte eller de staa lige med Evropæerne, eller de ere endog muligvis i nogle Tilfælde mindre gunstigt stillede end disse. For saa vidt de nu kaste sig over de Industriegrene, i hvilke deres Overvægt over Evropa er stor, høste de et forholdsvis stort Udbytte af deres Virksomhed; og saa længe de indskrænke sig til disse Beskæftigelser, kunne de konkurrere paa de nevtrale Markeder med hele den øvrige Verden og alligevel opnaa den høje Løn for deres Virksomhed, som har sin Grund i deres ualmindelig rige Hjælpekilder. Men de Forenede Staters Indbyggere ville ikke lade sig nøje med det dem naturligen anviste Omraade. De ville kaste sig over alle Industriens Grene og finde det haardt, at de ikke skulde høste den samme rige Løn paa alle Omraader. De ville konkurrere med Manchester og Sheffield og dog opnaa det Udbytte, der kan faaes i Chikago og St. Louis. De ville opnaa amerikanske Resultater selv der, hvor de maa arbejde under evropæiske Vilkaar. Hvad er dette Andet end at sætte sig op imod Naturens Love?

Det Formaal, som Amerikanerne her sætte sig, kan da ganske sikkert, det maa indrømmes, ikke opnaaes under Frihandel; thi Frihandelen lader sig nøje med at bringe det mest mulige ud af Naturens Love, men den søger ikke at overskride disse. Men skjønt uopnaaelig under Frihandel forsikre Beskyttelsesmændene os dog, at Tingen lader sig gjøre ved Hjælp af deres System.

Det er blot nødvendigt, siger disse Avtoriteter, at udelukke fremmed Konkurrence ved at lægge høj Indførsels-told paa de Varer, ved hvis Frembringelse Amerika ikke nyder nogen naturlig Overlegenhed over Evropa, og man vil — til Trods for Naturens Love — paa alle Industriens Omraader opnaa det samme rige Udbytte, som den amerikanske Industri høster paa sine mest produktive Omraader. Det er i Virkeligheden dette, som de, der lede Unionens Handelspolitik, have paataget sig at gjøre siden 1861. Lad os da for et Øjeblik undersøge, hvorledes dette dristige Forsøg paa at overskride Naturens Love er lykkedes.

En saadan Undersøgelse støder strax paa de Vanskeligheder, som Udtydningen af et nationaløkonomisk Experiment frembyder. Det amerikanske Beskyttelsessystem kan i dets nærværende overdrevne Form betragtes som daterende fra 1861, da Morrill-Tariffen blev Lov. Hvis alle andre Forhold vare forblevne væsenlig uforandrede siden da, vilde vi nu ved en ganske ligefrem Betragtning af Resultaterne uden videre have kunnet fælde Dommen over den Politik, som da blev indviet; men saaledes forholder det sig langt fra. Samme Aar begyndte den store Borgerkrig, i Løbet af hvilken Tilintetgjørelsen af Menneskeliv og af Formuesgjenstande af enhver Art sandsynligvis overgik Alt, hvad der nogensinde er bleven ofret i et lignende Tidsrum. Herpaa fulgte snart Fremkomsten af en umaadelig Statsgjæld, der medførte en vedvarende betydelig Forhøjelse af Skatterne, samt Udstedelse af uindløselige Papirpenge, der snart paavirkede baade Varepriser og Arbejdsløn i enhver Forretning. Paa den anden Side udmærkede det Tidsrum, vi her undersøge, sig ved Begivenheder af en helt anden Art. Miner blev opdagede,

som nu give uhyre Rigdomme, saa vel som Oljekilder, der ere blevne Gjenstand for en helt ny og hurtigt tiltagende Handel. Jernbaneforetagender synes endvidere i samme Tidsrum at have taget et nyt Opsving, medens nye Opfindelser i de mekaniske Kunster uafbrudt ere blevne gjorte. Hvo kan lige overfor saa mange, saa nye og saa uhyre Indflydelser, af hvilke enhver paa sin Vis mægtigen paavirke Industrien, afgjøre, hvilken Del af det nu fremkomne Resultat der med Rette kan tilskrives enhver af dem? Den blotte Angivelse af dette Problem viser os klart det aldeles Uholdbare i den saakaldte induktive Methode, som nogle Forfattere anse for den, der bør følges i sociale og økonomiske Undersøgelser — det vil sige den Methode, ifølge hvilken man ud af de i statistiske Tabeller opsummerede Resultater skal kunne uddrage almindelige Slutninger med Hensyn til særlige Forholds Virkemaade. Thi — forudsat iøvrigt at vi nøjagtig have angivet saavel de Forhold, hvorunder den amerikanske Industri nu arbejder, som dem, hvorunder den arbejdede før 1861, — hvad Hjemmel have vi da, saa længe vi alene betragte disse Forhold fra et rent statistisk Synspunkt, for at henføre nogen Del af den indtraadte Forandring til en vis Aarsag fremfor til en anden? Aabenbart slet ingen; og vi kunne heller ikke komme et eneste Skridt frem mod Løsningen af nogetsomhelst Problem, der indeholdes i disse Fakta, før vi gaa over fra den blotte Opreggen af de forskjellige Resultater til en Prøvelse af de virkende Aarsagers Natur og Tendenser. Naar vi have forvissat os om disse og ved en deduktiv Betragtning af dem vist de Virkninger, som de pleje at frembringe, da først ere vi i Stand til at forsøge en rigtig Fortolkning af de højst sammensatte Fænomener.

Den, der har studeret Økonomi, har da saaledes de fornødne Forudsætninger til at løse et saadant Problem. Han har konstateret den Retning, hvori de forskjellige industrielle Kræfter virke, der ere i Gang paa dette Omraade. Han véd f. Ex., at den Ødelæggelse, som Borgerkrigen medførte, maa have gjort et dybt Skaar i Unionens da eksisterende Kapitalmængde, men han kjender ogsaa, hvad der er mindre iøjnefaldende, den overordenlige Hurtighed, hvormed Lande, der ere blevne hærgede af Krig, men i hvilke Folkets Arbejdsvane ikke er bleven forstyrret, komme sig igjen efter Krigens Ødelæggelser, saasnart Fred og Sikkerhed atter ere gjengivne dem. Han véd endvidere, at Betydningen af en Statsgjæld er, at den, saa længe den forbliver ubetalt, nødvendiggjør Paalægget af et vist Beløb af Skatter, der i sine Virkninger er at sætte lig med et tilsvarende Fradrag i Samfundets Indkomst. Han kjender fremdeles de Følger, der kunne vente at ville flyde af Udstedelsen af uindløselige Papirspenge; at disse, naar de først ere sunkne under pari, frembringe lutter nominelle Priser, hvorved Samfundets indbyrdes Pengeforhold forstyrres, idet Skyldnerne lettes for en Del af deres Forpligtelser paa Kreditorernes Bekostning, hvorhos de medføre megen Risiko og Usikkerhed i alle Slags Forretninger, men at de derimod ikke, saaledes som man hyppigt antager, i nogen betydelig Grad influere paa vedkommende Lands Udenrigshandel. Til samme Tid kan Økonomen gjøre Rede for den uhyre Forhøjelse, som Unionens materielle Ressurcer have modtaget ved hine Opdagelser af Miner og Oljekilder, som ovenfor ere berørte, saa vel som ved Fremskriden i mekaniske Opfindelser, Udvidelsen af Jernbanenettet og de øvrige industrielle Fremskridt, som have betegnet de

seneste Aar. Lader vi for et Øjeblik Beskyttelsestarifen ude af Betragtning, saa ere disse de Hovedbegivenheder, som have bestemt Unionens økonomiske Udvikling siden 1861, og for at kunne dømme erfaringsmæssig om Beskyttelsens Virkninger siden hint Tidspunkt, bliver det nødvendigt at eliminere saa meget af det almindelige Resultat, som med Grund kan føres tilbage til disse andre Aarsager. Med andre Ord: vi maa bestræbe os for at bestemme, i hvad Retning deres Indvirkning paa Udviklingen i det Hele er gaaet — om i Retning af en Formindskelse af de Forenede Staters produktive Kraft og kommercielle Ressurcer eller i Retning af en Forøgelse heraf. Jeg for min Del betænker mig ikke paa at acceptere, hvad der i denne Henseende synes at være saa godt som den enstemmige Mening hos Amerikanerne selv, at, efter at den egenlige Krigsperiode engang var forbi, have de Indflydelser, der begunstige industrielle Fremskridt, i det Hele haft en betydelig Overvægt over dem, der have Tendens til at hemme dem, og at vi følgelig, saafremt der ingen andre Indflydelser gjorde sig gjældende, skulde have al Grund til i alt Fald fra 1866 af at vente en hurtigere Udvidelse af Amerikas Handel og et større Udbytte af Amerikas Industri end i Perioden før 1861.

Nu vel — hvorledes stemme Kjendsgjærningerne med denne rimelige Forventning? Jeg vil lade Mr. Wells svare. I hans to Rapporter til Kongressen og i hans Udvikling i Cobden-Klubben er han gaaet meget dybt og i stor Detail ind paa hele dette Emne, og de, som ønske at trænge ind i Enkelthederne, maa henvises dertil. Her er det nok at gjengive det summariske Resultat af hans Undersøgelser. Dette bliver da, at, naar man sammen-

ligner Tiaaret 1860—70 med det foregaaende Tiaar, saa har de Forenede Staters kommercielle Udvikling lidt en alvorlig Standsning; at Handelsmarinens Drægtighed i det sidste Tiaar endog positivt er aftagen; at Skibsbygningsvirksomheden næsten helt er standset; at Forøgelsen af den udenrigske Omsætning, der i 1850—60 beløb sig til 81 pCt. i Forhold til det foregaaende Tiaar, er sunket ned til kun at beløbe sig til 19 pCt.; og endelig — og dette Punkt betragter jeg som afgjørende for hele Spørgsmaalet — at den virkelige Arbejds løn i alle Hovedgrene af den amerikanske Industri, naar man tager Hensyn til paa den ene Side den nominelle Stigning i Arbejds lønnen, der skyldes de værdiforringede Papirspenge, og paa den anden Side den ligeledes heraf følgende Stigning i Varepriserne, i de ni Aar, der ender med 1868, positivt er falden ikke mindre end 20 pCt i Forhold til den tidligere Arbejds løn.

Dette er besynderlige Resultater af et endnu ubegrænset Herredømme over en rig, jomfruelig Jordbund, af udvidede Mineværker, af bestandig nye mekaniske Opfindelser og af en industriel Energi og Foretagelsesaand, som sikkerlig ikke er aftaget. Til hvilken Aarsag maa man da henføre disse Resultater — og navnlig, hvorledes maa vi forklare os det aftagende Udbytte af den amerikanske Industri?

Det er muligt, at Krigens Ødelæggelser endnu ikke ere helt forvundne og at det Skaar, der blev gjort i Landets Kapitalrigdom, endnu ikke er helt erstattet. Den forhøjede Beskatning vedvarer visselig ogsaa endnu og udgjør et Fradrag fra det samlede Udbytte af amerikansk Erhvervsdrift af omtrent 5—6 pCt. Det deprecierede Omløbsmiddel har uden Tvivl ogsaa foraarsaget mange

individuelle Tab og medført større eller mindre Forstyrrelse i Handelsaffærer. Men hvem vilde mene, at nogen af disse Omstændigheder eller endog de alle tilsammen tagne vilde være tilstrækkelig til at forklare de Kjendsgjæringer, som Mr. Wells har bragt for Lyset, det aftagende Forhold for den aarlige Fremgang, Standsningen i Handelens Udvidelse og fremfor Alt Arbejdernes formindskede Løn? For mig idetmindste er Problemet uløseligt, indtil jeg tager den ene Indflydelse med i Betragtning, som jeg hidtil har ladet ude af Sigte. Jeg vender mig da nu til Morrill-Tariffen og til de Toldforhøjelser, som senere ere komne til, og jeg finder der Toldafgifter, der i Gjennemsnit beløbe sig til 47 pCt. af Værdien, lagte paa næsten alle Indførselsvarer af nogen Betydning*) — paa saadanne Raaprodukter som Kul, Tømmer, Jern, Huder og Sukker, paa saadanne Manufakturvarer som alle Slags Klæde, Bomuldstøjer, Uldtøjer og enhver Art af vævede Frembringelser, paa forarbejdet Jern og — kort sagt — paa næsten alle Industriens Raastoffer og mange af de vigtigste blandt de almindelige Fortæringsgjenstande. Og med disse Fakta for mig bliver det aftagende Forhold for den aarlige Fremgang, Standsningen af Handelens Udvikling og Arbejdernes forringede Løn paa en Gang forstaaelige; thi det er netop saadanne Resultater, som kunne ventes af et saa vidt drevet Beskyttelsessystem. Hvad andet end en Hæmmelse af Udenrigshandelens Væxt kunde blive Resultatet af en saadan Bom for den fremmede Indførsel, som en Toldafgift af 47 pCt. ad valorem udgjør? Kan Skibsbygning ventes at florere,

*) Den samlede Toldindtægt udgjør 44 pCt. af den samlede Indførsels Værdi.

naar Kul, Tømmer og Jern ere belagte med tunge Afgifter? Og som det er gaaet med Skibsbyggeriet, saaledes er det gaaet med flere andre Industrigrene, som Mr. Wells nærmere angiver. Men jeg vil blot holde mig til det simple Faktum: Arbejdernes forringede Løn; thi her er det Symptom, der kan betragtes som afgjørende. Som jeg nemlig ovenfor har udviklet, er den direkte Virkning af en Beskyttelsestold, for saa vidt den opnaar sin Hensigt, at tvinge det paagjældende Samfund til at frembringe den beskyttede Vare under mere byrdefulde Vilkaar, end før. Enhver Vare, som derfor nu produceres i Unionen, men ikke vilde være bleven produceret der i Tilfælde af Frihandel, repræsenterer et større Udlæg af Arbejde og Kapital, end der vilde behøves til at forskaffe sig den samme Vare fra Udlandet. Med ét Ord: taget som en Helhed har baade Arbejde og Kapital i Amerika anvendt i samme Mængde givet et ringere Udbytte efter 1861 end før 1861; og naar dette forholder sig saaledes, hvad anden Forklaring behøve vi saa af de Kjendsgjæringer, som møde os?

Men, sige Beskyttelsesmændene, om ogsaa Udbyttet af de beskyttede Industrigrene, naar det bedømmes efter det frembragte Produkt, er mindre, saa sikre vi dog Producenterne en forholdsvis højere Pris for deres Frembringelser ved at udelukke Udlandets Konkurrence; og dette har til Følge, at de til Trods for de mindre gunstige Vilkaar, hvorunder de arbejde, dog opnaa den i Amerika almindelige Profit. Lad os lidt nærmere undersøge Meningen af dette Svar. Det indrømmes, at et ringe Produkt-Udbytte af en vis Virksomhed for Producenterne kan opvejes ved en forholdsvis Forhøjelse af Prisen paa samme — men det maa fastholdes, at dette da kun sker

paa deres Bekostning, der betale denne forhøjede Pris, og Spørgsmaalet bliver altsaa: Hvem betaler i nærværende Tilfælde den højere Pris? Der er kun ét Svar muligt: Indbyggerne i Unionen selv. Og det er derfor netop disse kunstigt forhøjede Priser, som er Grunden til, at det virkelige Udbytte af Amerikas produktive Virksomhed er bleven reduceret. Tænk f. Ex. blot paa en Landmand i Illinois; det er temmelig klart, at dersom han samtidig med, at han producerer Korn under samme Vilkaar som før 1861, og faar den samme Pris for dette Korn paa Udlandets Markeder, har at betale en højere Pris end før for Alt, hvad der hører til hans Beklædning og for Alt, hvortil der bruges Træ, Jern, Kul eller Huder, saa kan hans virkelige Netto-Udbytte ikke Andet end blive betydeligt mindre, end om han havde kunnet købe alle disse Ting uden Toldafgift. Og som det gaar med denne Landmand, saaledes gaar det med Arbejderne i enhver Forretningsgren. Og dette Exempel viser paa en utvetydig Maade, hvad der i Virkeligheden er kommet ud af det Beskyttelsesexperiment, som begyndte med Morrill-Tarifen. Beskyttelsesmændene tog sig dengang paa at forskaffe de beskyttede Forretningsgrene et lige saa stort Udbytte, som kan opnaaes i de mest blomstrende af Unionens Erhvervsgrene. Man maa indrømme dem, at de virkelig have naaet dette Formaal — men hvorledes? Ganske simpelt ved at reducere Udbyttet af disse af Naturen begunstigede Erhverv, og paa den Maade gjøre alle Erhverv lige profitable; ved de kunstigt forhøjede Priser paa de beskyttede Produktioners Frembringelser trækker man et betydeligt Beløb fra Udbyttet af de for Amerika naturlige Produktioner og forærer det til de beskyttede Producenter. Dette er Alt, hvad der er kommet ud af dette Forsøg

paa at overskride Naturens Love og ved Lovgivningens Hjælp skabe et Udbytte, som Naturen selv nægter at give.

— Efter saaledes at have belyst de økonomiske Resultater af det amerikanske Beskyttelsessystem, gaar Forf. over til at kommentere de sideordnede Motiver, som gjerne anføres til Fordel for Beskyttelsen, nemlig den formentlige Vigtighed af at have alle forskellige Industrigrene repræsenterede i Landet selv og den opdragende Indflydelse, som gennem Beskyttelsen øves til Gavn for det hele Samfund, idet under dens Ly nye Industrigrene have faaet Lejlighed til at slaa Rod og vinde saadan Kraft, at de senere hen kunne optage Konkurrencen med Udlandet. Cairnes indrømmer, at, dersom Beskyttelsen virkelig kunde saaledes opelske nye Industrigrene til fuld Kraft og sætte dem i Stand til senere at optage Kampen med Udlandets Konkurrence, vilde det kunne lade sig forsvare at have en saadan Beskyttelse for en kort, bestemt begrænset Tid, i hvilken den skulde øve sin opdragende Indflydelse. Men han hævder bestemt, at det er en fuldstændig Illusion, at Beskyttelsen skulde være i Stand til at fremelske industrielle Egenskaber og gjøre Producenterne skikkede til efter nogen Tids Forløb at staa paa deres egne Ben. Han paaberaaber sig derved følgende Udsagn af Amerikaneren Mr. Wells (der utvivlsomt gjælder ligesaa fuldt for alle andre Lande, hvor der findes beskyttede Industrier): «Der har aldrig i Unionens Historie været et eneste Tilfælde, hvor Repræsentanterne for saadanne under Beskyttelsen fremspirede Industrigrene, selv om de have nydt Beskyttelsen i en lang Række Aar, have været villige til at finde sig i en Reduktion af Toldafgiften. Tværtimod ere deres Fordringer paa bestandig

højere og højere Toldsatser umættelige og høre aldrig op.» Hertil knytter Cairnes følgende Bemærkninger:

Naar et Lands industrielle Klasser engang ere blevne oplærte til at se hen til Lovgivningen for at finde Sikkerhed imod deres Rivalers Konkurrence, ere de tilbøjelige til at stole mere og mere paa denne Støtte og mindre og mindre paa deres egen Dygtighed, Opfindsomhed og Evne til at styre en Forretning. Den uundgaaelige Følge er, at Industrien ingen Fremskridt gjør, hvor den er særlig beskyttet. Saaledes var det i Frankrig i Perioden forud for Handelstaktaten af 1861, og saaledes er det nu i de Forenede Stater, som det tilstrækkelig fremgaar af Mr. Wells's Beretninger. *Før Handelstraktaten vare de franske Fabrikanter, om ikke alle, saa idetmindste en stor Del af dem, i én Henseende slettere stillede end deres Rivaler — nemlig for saa vidt som de havde gamle og mangelfulde Maskiner, som forhøjede Produktionsomkostningerne. Dette skyldtes Beskyttelsen, som forhindrede Fabrikanterne i at føle Konkurrencens Spore og fritog dem for den Nødvendighed i det Uendelige og uden Opsættelse at forbedre deres Maskiner og deres Fremgangsmaader. Handelstraktaten vækkede dem af denne Apathi, som om Stormklokken havde lydt. Der var en almindelig Fornyelse af Maskinerne i de talrige Fabriker, som vare daarligt eller ufuldstændigt forsynede. Enhver ønskede at sætte sig paa lige Fod med England i denne Henseende. Handelstraktaten opmuntrede til denne Fornyelse ved at nedsætte Tolden paa Alt, hvad der bruges ved Forfærdigelsen af Maskiner, og Statskassen gav endog et vist Antal Fabriker Forskud til et Beløb af 40 Mill. frs. Den franske Industri har fra denne Omdannelse af

sit Materiel hentet ny Kraft, hvorpaa den hver Dag giver nye Beviser, og dette er Grunden til, at den, stillet lige overfor den udenlandske Konkurrence, føler en Tryghed, som den ikke tidligere kjendte.»

Til denne Michel Chevaliers's Beretning (i New York World af 28de Novbr. 1873) vil jeg blot føje ét Exempel, hentet fra Mr. Wells's Rapport: I Sommeren 1867 besøgte den Kommitterede, medens han studerede Evropas Industri, en Fabrik, hvis Frembringelser i mange Aar havde fundet et udbredt Marked i de Forenede Stater. Da det var meget ønskeligt at faa den paagjældende Industri udvidet i de Forenede Stater, gjorde den Kommitterede sig paa det Nøjeste bekendt med den hele Proces, lige fra Salget af Raastoffer til Pakningen [af det færdige Produkt, Arbejdslønnen, Arbejdernes intellektuelle Udvikling og Arbejdstiden. Da han havde endt sine Undersøgelser, sagde han til den fremmede Fabrikant — en Mand, hvis Navn i hans eget Land er almindelig bekjendt formedelst hans Retskaffenhed og Menneskekjærlighed —: «Indførselstolden paa disse Artikler er i de Forenede Stater henholdsvis 35, 30 og 20 pCt. ad valorem; dersom De rigtigheden har opgivet mig Deres Priser paa Raastof og Deres Arbejdsløn, indser jeg ikke, hvorledes De vilde kunne indføre Deres Fabrikata i de Forenede Stater, selv om der ikke var nogen Toldafgift at erlægge, eftersom vi ere fordelagtigere stillede med Hensyn til Raastoffet.» «Jeg er undertiden, lød Svaret, selv i Forlegenhed med at forklare mig Handelens Veje; men maaske det i dette Tilfælde vil hjælpe Dem til en Forstaaelse, naar jeg fortæller Dem, at vi for nogen Tid siden, da Konkurrencen med Tyskland trykkede svært paa os, afskaffede alt vort

gamle Materiel og erstattede det med nye Maskiner af forbedret Konstruktion — og det Materiel, som vi saaledes forkastede, blev solgt til de Forenede Stater.» Som Supplement hertil kan den Kommitterede nu føje, at Kjøberne af disse brugte Maskiner efter deres Indførelse have begjært og opnaaet en forhøjet Beskyttelse for deres Varer.»
